

ואמנם יש שכתבו דאף שמעיקר הדין מותר לגלח הזקן במספרים כעין תער, מכל מקום משום מראית העין יש להמנע מגילוח הזקן אם עושה באופן שהמספרים הם סמוך לבשר, וכן כתב ביפה ללב

וכעין ראיה לזה מהא שמותר להתגלה הזקן במספרים כעין תער ולא אסרו משום מראית העין אף ששם הוא מאיסורי לאוין וגם הם חמש לאוין אלמא דלא בכל דבר אסרו. ואולי הוא נמי משום דברוב הפעמים ניכר להרגילים להתגלה שאינו גלוח דתער. לא אסרו בשביל פעמים רחוקים שלא ניכר. ואף שהם מצוים גם בין אנשים שאין מתגלחין שהם אין מכירין כי כ"מ כיון שלהמתגלחים הוא ניכר כבר הוא כידוע זה לכל דחברך חברא אית ליה וידעו הכל שפלוני מתגלה במספרים ובסם וכדומה ולא בתער. מהנהגין להתגלה בסם ומספרים כעין תער ולא חש על עצמו למראית עין שהוא רק מטעמים שבארתי ודאי לא שייך שיהמיר עליה בפאה נכרית שהרי הוא

לוא ולא לעבור עליו. ואם אינו יכול לכופף את יצרו כשלימות או במקום הודק שגורמן בין ריקים ופחחים שעושים לו כמה נגישות עבור זה עכ"ל טוב לו להקמינו במספרים שזהו מותר מדינא אבל לא לגלחו בתער אמילו עיי עויג וכנ"ל. ואם עצה זו אינו יכול לעשות יראה להשיג את הואלב חידוע שממבעו לשרוף את השער באותו מקום [ומחוייב להשתרל בכל זה כרי שלא יבוא לעבור על הלאו דגילוח] אך בניהנם עבור כל לאו שעבר בעוה"ז. ועין זה נרע משארי עונות שמראה כפרהסיא לעיני הכל שאינו ירא מפני ה' ואינו חושש על רצונו וכוראי מי שמורד במלך ונושא אות לעיני הכל על המרידה נרע הרבה יותר ממי שמורד בצינעא כן ממש הדבר הזה הלא הוא מרידה כפרהסיא נגד ה' ותורתו:

21 (21) זקן

זמקום שיכול להסיר חרפתו זמה שיגלח ע"י סם כמו שנוהגין בכל מדינות אשכנז דאין צוה סוס איסור כלל קצו וגם

22 (22) הזכות שיהיה

ובתשובה לשאלים היה רגיל לומר: הרי אפשר להוריד השערות ע"י משה, ואף שעיי"ו שורף" העור, ראוי לחוש יותר לחשש איסורי תורה ח"ו, הרי הגידנם "שורף" יותר. ובפרט שרבים נכשלים ואינם זוזרים שלא לגלח במקום הפאה עד העצם התחתון (אמנם

23 (23) זקן

אחד ומסתכל דמיון כן ג' ד' ה' פ"ב מהלכות ע"ז הלכה יג' ד' בס' כסנה ז"ל פ"ד רפ"י דק"ג לנח כו ומשמית וכו"ו זכר אל כל רביעי ומשמית ואין דק"ג לנח כו ויחס לפ"ו במהשיקפס כהרסה ממספרין כס' (כיוון מה שקורין אל וכו"ו חזי אל) שנגחין כחשך ממש ומוטל הכער לגמרי ולא יצטרך מלומדה המספר כס' את זקנו לכאורה עובר על מה שכתוב ופאלת זקם לא יגלחו" ושומר נפשו ירחק מזה מאד ו"ס

24 (24) זקן

דבר שאלתו ע"ד מכונה חשמלית לגילוח, לפי דעתי אם הלהב אינו נוגע בבשר יש להתיר, ואין זה נקרא גילוח של תער האסור.

25 (25) זקן

ומרן אמרו"ר שליט"א זירז אותנו, את בניו, לגדל את זקנם מוקדם ככל האפשר, ואמר, שרק בשל ההיתר של הרב פראנק אינו אוסר לגלח במכונת גילוח, וגם אחר שכך פשט המנהג, ופוק חזי מאי עמא דבר. אבל יש להשתרל שלא ללחוץ חזק על הפגנים בעת הגילוח, עד כמה שאפשר. וכבר נודע מה שכתב אך כיום פשט המנהג להקל לגלח במכונת גילוח, וסומכים על סברת הרב פראנק הנז'. אלא שיש להקפיד לגלח בנחת ולא בחוזקה. ויש אומרים שהכלל בזה שכל שמעביר אצבעו על הזקן כלפי מעלה, ומרגיש את שורשי השער, די בזה, ואין בו איסור גילוח בתער. ובאמת דעדיף יותר לגלח על ידי סם, מאשר לגלח על ידי מכונה, שדעת הרבה ראשונים שגילוח בסם אינו בכלל השחתת הזקן, וכמו שכתב הריטב"א (מכות כ.). בשם הרמ"ה. ולכן מן הראוי להחמיר לכל מי שאפשר לו שלא להתגלה במכונה חשמלית, אלא בסם.

26 (26) זקן

וצ"ל פסקו שזהו תער ממש, אבל רבים נהגו להקל ובילדותי שמעתי שהגאון רבי חיים עוזר וצ"ל התיר ואף שאין מכונה אחת דומה לחבירתה, אבל כפי ששמעתי השאלה היתה במכונה כעין אלו המצויים שאלת: בקשר למכונת גילוח, האם מותר ללוחצה ולהצמידה לבשר.

27 (27) זקן

תשובה: על כרחינו שיש הפסק בכל המכונות גילוח בין הסכין לבשר, ואיני מאמין שהבשר נדחק בתוך נקבי הרשת, ולכך אין שום הבדל בין סוגי המכונות כלל.

28 (28) זקן

ובמק"א דנתי בזה לענין מכונת גילוח חשמלית לגילוח הזקן הנפרץ היום, ופורסם בשם החזו"א וצ"ל שכל מכונות הללו אסור כשום תער, ולי נראה שתלוי בחקירה אם השחתה תלוי בראיית עין, הלא נראה בזה כתער הדרך גילוח, ויש בזה איסור תער, אבל אם לפי המציאות לא משחית, רק נכנס בנקבי העור ומספר כמספרים, ובאמת אינו משחית, א"כ אינו אסור, ולמעשה יש בזה חשש דאורייתא דעשר לאוין במשחית זקן עצמי, (ואמנם אמת שצריכים להחמיר בספיא דאורייתא,

30 (30)

מהגאון האדיר מוה"ר מנחם אליעזר שך שליט"א בענין חספורת הזקן עם מכונת גילוח חשמלי. יעיין בספר לקוטי הלכות על מס' מכות לבעל החפץ חיים בדף יד ע"ב בעין משפט שם שכתב שאסור ואין להקל בזה וגם ידוע שהחזון איש זצוק"ל אוסר בכל מכונה.

29 (29) זקן

והאמת, שהעידו לפני כמה בעלי תשובה שגילוהו תמיד בתער ועכשיו שינו למכונה, וטוענים שמרגישים היטב את השינוי בין מכונה לתער, וקשה להם להתרגל לזה כיון שאין הרגשת הפגנים חלקה כ"כ כפי הרגשת הפגנים אחרי גילוח בתער. ואם כן, לא רק שאין הסכין נוגעת בעור הפגנים כתער וכנ"ל, אלא